

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 309/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Jarmilou Machovou, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Co 188/2013-286 z 20. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 188/2013-286 z 20. februára 2014.

Sťažovatelia boli účastníkmi namietaného súdneho konania v procesnom postavení žalovaných v 3. a vo 4. rade (spolu s ďalšími piatimi žalovanými). Žalobcovia sa v tomto konaní voči sťažovateľom domáhali určenia, že ich právny predchodca [REDAKOVANÉ] bol v čase svojej smrti vlastníkom sporných nehnuteľností, a to na základe reálnej del'by nehnuteľností z rokov 1944 a 1945.

Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 15 C 214/2005-239 z 15. novembra 2012 tak, že žalobe vyhovel a určil, že sporné nehnuteľnosti boli v čase smrti [REDAKOVANÉ] v jeho vlastníctve, pričom považoval za preukázané, že „[REDAKOVANÉ] pozemky získané v rámci del'by užíval samostatne s rodinou až do vzniku jednotného roľníckeho družstva v roku 1958. Vypočítaní svedkovia skutočnosť rozdelenia pozemkov potvrdili. Dohodou strán o del'be nehnuteľností medzi spoluvlastníkmi na samostatné časti došlo k zrušeniu spoluvlastníctva a v súlade s rozhodnutím č. 911/1932 Úr. zb. rozhodnutí treba považovať túto dohodu za dohodu čo do vlastníckeho práva. So zreteľom na ustanovenie § 498 Obč. zák. bolo potrebné na vec aplikovať uhorské obyčajové právo v súlade s citovaným rozhodnutím, podľa ktorého za účinnosti uhorského obyčajového práva (do 31.12.1950) v dlho trvajúcim stave držby a užívania nehnuteľností zapísaných v pozemkovej knihe na mená spoluvlastníkov

v ideálnych podieloch, podľa ktorého určití spoluvlastníci určité časti týchto nehnuteľností mali vo výlučnej držbe a užívaní, treba vidieť dohodu strán o del'be nielen čo do držby, ale aj čo do vlastníckeho práva. Takýmto reálnym rozdelením nehnuteľností na samostatné časti došlo k zrušeniu spoluvlastníctva faktickým rozdelením nehnuteľností.“.

Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom okrem iných skutočností namietali, že v rámci vypořádania dedičstva po právnej predchodkyni [REDACTED] [REDACTED] boli v rámci osvedčenia o dedičstve sp. zn. 38 D 80/04 z 13. mája 2004 vydaného notárom ako súdnym komisárom do dedičstva po [REDACTED], [REDACTED], poňaté aj sporné nehnuteľnosti, a to v 4/8-inách. V rámci tohto dedičského konania „preto došlo k zhode všetkých účastníkov konania - dedičov na tom, že sporné nehnuteľnosti ku dňu smrti [REDACTED], [REDACTED] tvorili v 4/8-inách spoluvlastníctvo poručiťky. Keďže [REDACTED] v čase prejednávania dedičstva po [REDACTED], [REDACTED] už nežil (zomrel ešte [REDACTED]), jeho dedičský podiel prešiel na žalobkyne.“. Popri žalobkyňach teda dedili sporné nehnuteľnosti aj sťažovatelia a ďalší žalovaní.

Na základe uvedeného sťažovatelia v odvolaní namietali, že žalobcovia boli ako dedičia „účastníkmi dedičského konania po [REDACTED], [REDACTED], pričom v rámci tohto dedičského konania nikto nenamietal (najmä nie terajší žalobcovia), že v skutočnosti vo vzťahu k sporným parcelám [REDACTED], [REDACTED] už nebola v čase svojej smrti spoluvlastníčkou sporných parcel v 4/8-inách, pretože sporné parcely mali byť už v čase jej smrti vo výlučnom vlastníctve [REDACTED] na základe del'by z roku 1944 - 1945. Terajší žalobcovia sa teda v dedičskom konaní nebránili zaradeniu sporných parcel v 4/8-inách do dedičstva, hoci podľa ich presvedčenia nehnuteľnosti do dedičstva po [REDACTED], [REDACTED] nepatrili.“.

Sťažovatelia poukázali najmä „na ustanovenie § 175y ods. 2 OSP, podľa ktorého okrem prípadu, keď sa vykonala likvidácia dedičstva, nebráni uznesenie súdu tomu, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, z ktorého uznesenie vzišlo, aby sa domáhal svojho práva žalobou. Vyslovili sme názor, že osvedčenie o dedičstve (majúce účinky právoplatného súdneho rozhodnutia) je pre účastníkov dedičského konania záväzné, pretože

iba ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, môže sa domáhať odlišného ustálenia vlastníctva v sporovom súdnom konaní. Keďže terajší žalobcovia účastníkmi dedičského konania boli, je pre nich osvedčenie o dedičstve záväzné a nemôžu sa domáhať žalobou odlišného posúdenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam.“.

Krajský súd namietaným rozsudkom č. k. 3 Co 188/2013-286 z 20. februára 2014 rozsudok okresného súdu potvrdil a vyslovil názor, podľa ktorého „osvedčenie o dedičstve po neb. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] má len deklaratórnu povahu. Ustanovenie § 175y ods. 1 O.s.p. (nezaradenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva) nebráni účastníkom konania, aby sa domáhali svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve. Nemožno vylúčiť podanie žaloby mimo dedičského konania o určenie (§ 80 písm. c/ O.s.p.), že poručiteľ v čase smrti bol vlastníkom veci, a to s cieľom vyriešiť spornosť tejto otázky. Legitimovaní na podanie žaloby sú účastníci dedičského konania, ktorí tak môžu urobiť počas prebiehajúceho konania o dedičstve, ako aj po jeho ukončení. Ak následne v sporovom konaní súd rozhodne, že určitá vec do dedičstva patrí, prejedná sa táto v dedičskom konaní o novoobjavenom majetku.“.

Podľa presvedčenia sťažovateľov treba namietaný rozsudok krajského súdu „považovať za arbitrárny, keďže pri výklade ustanovení § 175y ods. 1 a 2 O.s.p. sa natoľko odchyľil od znenia týchto ustanovení, že tým zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 352/06)“.

Z § 175y ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) je podľa názoru sťažovateľov zrejmé, že „toto ustanovenie má na mysli možnosť žaloby mimo konania o dedičstve iba v prípade takého majetku, ktorý zostal medzi účastníkmi v dedičskom konaní sporný, pretože niektorý z účastníkov zaradenie takého majetku do dedičstva namietal. V uvedenej situácii účastník tvrdiaci, že vec patrí do dedičstva, môže podať žalobu a ňou dosiahnuť zaradenie veci do dedičstva. Krajský súd aplikoval ustanovenie § 175y ods. 1 v spojení s ustanovením § 175k ods. 3 O.s.p. v zrejmom a výslovnom rozpore so znením tohto ustanovenia, teda celkom arbitrárne. Nezodpovedá totiž skutočnosti, že by v dedičskom konaní sa účastníci nevedeli dohodnúť na zaradení sporných parciel

do dedičstva, pretože takáto požiadavka nebola v dedičskom konaní uplatnená. Preto ani nedošlo k tomu, aby sa v dedičskom konaní spornosť zaradenia týchto parciel zápisnične konštatovala (zistila). To v konečnom dôsledku znamená, že uvedené ustanovenie vôbec nebolo možné na daný prípad aplikovať.“.

Sťažovatelia v odvolaní poukázali aj poukazom na znenie § 175y ods. 2 OSP, avšak krajský súd sa z tohto pohľadu obsahom ich odvolania „vôbec nezaoberal, vychádzajúc zrejme z toho, že v skutočnosti sa na vec vzťahuje ustanovenie § 175y ods. 1 O.s.p., i keď to takto výslovne neuviedol“.

Podľa názoru sťažovateľov „v rámci osvedčenia o dedičstve po neb. ██████████, ██████████ došlo vo vzťahu k 4/8-inám sporných nehnuteľností ku ich zaradeniu do dedičstva, a to za účasti a súhlasu žalobkyň, ako právnych nástupkyň po ██████████. Znamená to, že prinajmenej v rozsahu 4/8-in bolo pre žalobkyne záväzným, spôsobom vyriešené, že sporné parcely do dedičstva po ██████████ patriť nemôžu. Tým je vylúčené, aby sa žalobkyne s poukazom na ustanovenie § 175y ods. 2 O.s.p. domáhali žalobou odlišného posúdenia vlastníckeho práva k sporným parcelám prinajmenšom v rozsahu 4/8-in. Z právneho hľadiska treba popri citovanom ustanovení poukázať aj na ustanovenie § 135 ods. 2 O.s.p., ktoré vyjadruje zásadu viazanosti súdu rozhodnutím vydaným iným orgánom. Ide o všeobecné ustanovenie o prejudicialite ako *lex generalis*, vo vzťahu voči ktorému treba ustanovenie § 175y ods. 2 O.s.p. považovať za *lex specialis* pre prípady týkajúce sa rozhodnutí vydaných v dedičskom konaní.“.

Sťažovatelia napokon vyslovili aj názor, podľa ktorého deklaratórna povaha osvedčenia o dedičstve, na ktorú poukázali konajúce súdy, nie je pre posúdenie veci podstatná, keďže táto „nemôže znamenať ich nezávažnosť v tom zmysle, že by ktokoľvek mohol sa domáhať odlišného posúdenia vlastníctva ustáleného v dedičskom rozhodnutí cestou žaloby. Pre účastníkov dedičského konania je jeho výsledok záväzný, účastníci teda nie sú vecne aktívne legitimovaní domáhať sa odlišného posúdenia na základe žaloby, a to ani v takom prípade, ak by obsah právoplatného dedičského rozhodnutia bol v rozpore s hmotným právom.“.

Sťažovatelia navrhli vo veci rozhodnúť týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 188/2013 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Krajského súd v Košiciach č. k. 3 Co 188/2013-286 z 20.2.2014 sa zrušuje a vec sa v r a c í a na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy ich právneho zastúpenia do 30 dní od právoplatnosti na účet ich právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom, ktorým krajský súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa.

Podstatnou sťažnostnou námietkou je tvrdenie sťažovateľov o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, ako aj o arbitrárnosti jeho záverov vo vzťahu k legitimácii žalobcov na podanie žalobného návrhu. Podľa názoru sťažovateľov krajský súd stotožňujúc sa s právnym názorom okresného súdu v danom prípade nesprávne aplikoval § 175y ods. 1 a 2 OSP na ich právnu vec. Sťažovatelia svoje závery opierajú o tvrdenie, že práve s poukázaním na znenie § 175y ods. 2 OSP nie je možné, aby sa osoby, ktoré boli účastníkmi dedičského konania, po jeho právoplatnom skončení domáhali určovacou žalobou, že ich právny predchodca v čase smrti bol vlastníkom veci, ktorá bola zahrnutá do aktív dedičstva. Poukazujú pritom na to, že hoci má osvedčenie o dedičstve vydané súdnym komisárom deklaratórnu povahu, pre účastníkov dedičského konania je jeho výsledok záväzný. Sťažovatelia na základe uvedeného tvrdia, že žalobcovia neboli vecne aktívne legitimovaní na podanie určovacej žaloby, o ktorej rozhodovali všeobecné súdy v namietanom konaní.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V súvislosti s námietkami sťažovateľov ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96) ani súdom vyššej inštalácie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera jej účel a význam, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 112/05, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09, IV. ÚS 27/2010, rovnako aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

Krajský súd v namietanom rozsudku č. k. 3 Co 188/2013-286 z 20. februára 2014 vo vzťahu k námietke, ktorá je predmetom sťažnosti podanej ústavnému súdu a ktorá bola aj súčasťou odvolacích námietok sťažovateľov, uviedol:

„Odvolací súd sa stotožňuje aj s právnym posúdením súdu prvého stupňa, že osvedčenie o dedičstve z 13.05.2004 38D/80/2004 má len deklaratórnu povahu. Ust. § 175y ods. 1 O.s.p. (nezaradenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva nebráni účastníkom konania, aby sa domáhali svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve.

Nemožno vylúčiť podanie žaloby (mimo dedičského konania) o určenie (§ 80 písm. c) O.s.p.), že poručiteľ v čase smrti bol vlastníkom veci, s cieľom vyriešiť spornosť k tejto otázke. Legitimovaní na podanie žaloby sú účastníci dedičského konania, ktorí tak môžu urobiť počas prebiehajúceho konania o dedičstve, ako aj po jeho skončení. Ak následne v sporovom konaní súd rozhodne, že určitá vec do dedičstva patrí, prejedná sa v dedičskom konaní o novoobjavenom majetku. Preto odvolacia námietka odvolateľov, že žalobkyne mohli podať takúto žalobu len počas prebiehajúceho prejednávania novoobjaveného majetku, neobstoí. “

V rekapitulácii podstatnej časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu krajský súd poukázal na právny názor prvostupňového súdu, podľa ktorého „osvedčenie o dedičstve zo dňa 13.05.2004 (38C/80/2004, Dnot/43/2004 má povahu deklaratórnu, deklaruje právny stav, ktorý nastal priamo zo zákona ku dňu smrti poručiteľa. V danom prípade sa jednalo o prejednanie majetku, ktorý bol dodatočne objavený a v tomto konaní sa neriešila otázka, či poručiiteľka bola v celosti vlastníčkou nehnuteľností. ██████████, matka súrodencov ██████████, zomrela v roku 1964 a pôvodne sa dedičstvo po nebohej ██████████ ██████████ prejednávalo v roku 1966, keď pozemky boli v užívaní družstva. Keď sa prejednával majetok, ktorý bol znovuobjavený v roku 2004, notár ██████████ vychádzal z právneho stavu, ktorý bol daný. Žalobkyne nemohli túto skutočnosť ovplyvniť a prijali ju. Predmetom dedenia boli parcely, ktoré boli zreteľne pomenované, ale žalobkyne nevedeli presne, o ktoré parcely sa jedná. Preto deklaratórna povaha osvedčenia o dedičstve nevyklučuje právo žalobkýň domáhať sa určenia, že ich právny predchodca ██████████, zomrelý ██████████ bol vlastníkom ku dňu svojej smrti nehnuteľností reálne vyčlenených a označených v žalobe. “.

Podľa § 175y ods. 1 OSP nezaradenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva v dôsledku postupu podľa § 175k ods. 3 nebráni účastníkom konania, aby sa domáhali svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve.

Podľa § 175y ods. 2 OSP okrem prípadu, keď sa vykonala likvidácia dedičstva, nebráni uznesenie súdu tomu, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, z ktorého uznesenie vzišlo, aby sa domáhal svojho práva žalobou.

Ústavný súd sa s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku nestotožňuje s tvrdením sťažovateľov o jeho nedostatočnom odôvodnení a o jeho arbitrárnosti. Krajský súd síce stručne, ale zrozumiteľne odôvodnil svoj právny názor vo vzťahu k námietke sťažovateľov týkajúcej sa aktívnej vecnej legitimácie žalobcov, keď konštatoval prípustnosť určovacej žaloby podanej pôvodnými účastníkmi dedičského konania aj po jeho právoplatnom skončení. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd s poukázaním na obsah rozsudku okresného súdu odpovedal na právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany sťažovateľov, pričom jeho závery závery nie sú v logickom rozpore a neavizujú zjavné omyly v aplikácii procesných a hmotnoprávných predpisov.

Aj podľa názoru ústavného súdu nie je možné z citovaných ustanovení § 175y ods. 1 a 2 OSP vyvodiť záver o tom, že by účastníkovi dedičského konania bránilo osvedčenie o dedičstve podať určovaciu žalobu, ktorou sa domáha určenia, že vec, ktorá bola pôvodne zahrnutá do dedičstva, patrila v čase smrti inej osobe, v danom prípade právneho predchodcovi žalobcov. Pokiaľ konajúce všeobecné súdy poukázali na deklaratórnu povahu osvedčenia o dedičstve, vychádzali zo skutočnosti, že dedičstvo sa podľa § 460 Občianskeho zákonníka nadobúda smrťou poručiteľa, preto z hľadiska hmotného práva je možné dediť iba ten majetok, ktorý bol vo vlastníctve poručiteľa v čase jeho smrti. Podstatou dedenia je vstup dediča do právneho postavenia svojho predchodcu, pričom dedičské aktíva tvoria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patrili v okamihu smrti poručiteľovi, jeho smrťou nezanikli a prechádzajú na dedičov (napr. Cirák, J. a kol.: Dedičské právo. Šamorín: Heuréka, 2009. s. 56, 58). Deklaratórne osvedčenie o dedičstve nemôže preto založiť vlastnícky vzťah dedičov k veciam, ktorých vlastníkom nebol v čase smrti ich právny predchodca, teda poručiteľ. Aj s ohľadom na uvedené preto ústavný súd závery krajského súdu týkajúce sa tejto námietky sťažovateľov považoval z ústavného hľadiska za akceptovateľné, nevykazujúce známky svojvôle alebo popretia ich účelu či významu.

Odôvodnenie namietaného rozsudku ako celok spĺňa aj parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP).

S odvolaním sa na dosiaľ uvedené ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením označených práv (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto sťažnosť sťažovateľov odmietol pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2016